

Το σχέδιο προγράμματος πολιτιστικών απευθύνεται κυρίως στους εκπαιδευτικούς της Α/θμιας Εκπαίδευσης και αποτελεί μια ενδεικτική πρόταση αξιοποίησης της μουσειοσκευής στο πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης ενός Προγράμματος Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

Πρόγραμμα: «Η ΝΙΚΗ ΠΑΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ»

(Το πρόγραμμα συνοδεύεται από τη Μουσειοσκευή της ΝΙΚΗΣ)

Υποθέματα:

- Το άγαλμα της Νίκης της Σαμοθράκης (ιστορία – χαρακτηριστικά - προοπτική)
- Αρχαιολογία και αρχαιοκαπηλία
- Ο ρόλος των Μουσείων και των εκπ/κών τους προγραμμάτων
- Η ζωή στην αρχαιότητα (θρησκεία - τελετές – έθιμα – ενδυμασία – τέχνες κλπ.) & σήμερα
- Ελληνικές αρχαιότητες και Μουσεία του εξωτερικού

Παιδαγωγικοί στόχοι του προγράμματος:

- Η γνωριμία και η εξοικείωση των μαθητών με τη «Νίκη της Σαμοθράκης»
- Η ευαισθητοποίηση και η ενεργή συμμετοχή τους σε θέματα προστασίας και διατήρησης της αρχαίας πολιτιστικής κληρονομιάς
- Η γνωριμία τους με την αρχαιολογία και η διάκρισή της από την αρχαιοκαπηλία
- Η ανάδειξη του σκοπού και της λειτουργίας των Μουσείων και των εκπ/κών τους προγραμμάτων, με στόχο τη διαμόρφωση πρότυπης συμπεριφοράς και στάσης των μαθητών που τα επισκέπτονται
- Η διεπιστημονική – διαθεματική και βιωματική προσέγγιση του θέματος
- Η ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας, ομαδικής εργασίας, υπευθυνότητας, παρατήρησης, έρευνας, κριτικής σκέψης και κοινωνικής αλληλεγγύης
- Η καλλιέργεια αξιών, στάσεων και συμπεριφορών
- Η συνειδητοποίηση της σπουδαιότητας της Νίκης της Σαμοθράκης διαχρονικά και διαπολιτισμικά σε τοπικό – εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο
- Η ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων – ικανοτήτων των μαθητών, ώστε εμπνεόμενοι από τις θεματικές της μουσειοσκευής «Η ΝΙΚΗ ΠΑΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ» να δημιουργήσουν σχετικά έργα

Μεθοδολογία υλοποίησης του προγράμματος:

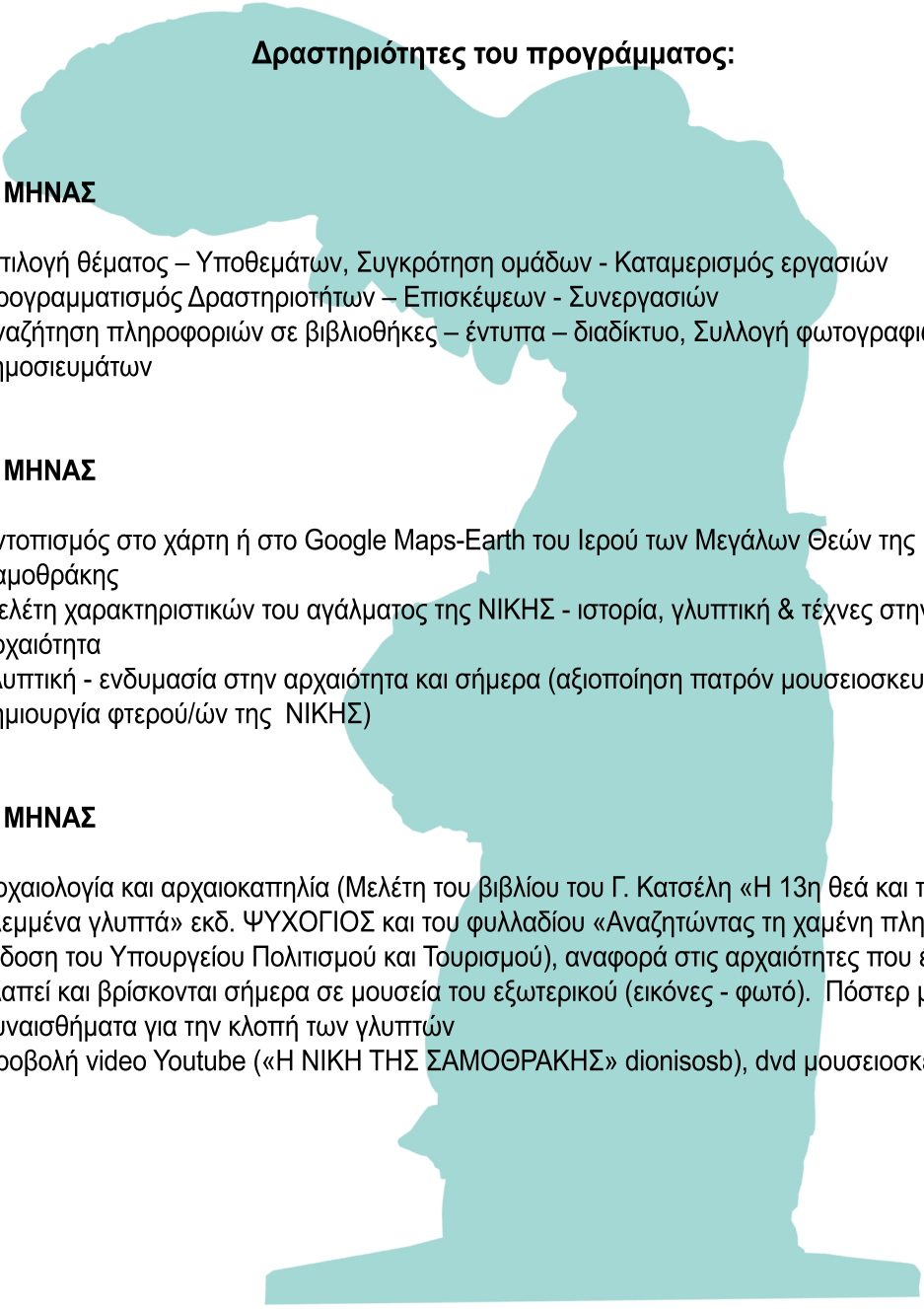
- Σχηματισμός ομάδων, συζήτηση και έρευνα, συλλογή στοιχείων στο διαδίκτυο.
- Συνεργασία με φορείς – ειδικούς (αρχαιολόγο, γλύπτη, ιστορικό, ζωγράφο) - γονείς.
- Μελέτη πεδίου – Παιχνίδι ρόλων – Δραματοποίηση - Θεατρικό - Εκπαιδευτικό δράμα.
- Επισκέψεις σε Αρχαιολογικά Μουσεία (Κομοτηνής – Σαμοθράκης) και αρχαιολογικούς χώρους.
- Η Αρχαία Ιστορία προσεγγίζεται διαθεματικά και με τη μέθοδο project , όπου εμπλέκονται σχεδόν όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Προβλεπόμενη συνεργασία με άλλους φορείς ή πρόσωπα:

- α) ΠΑΜΘ - Περιφερειακή Ενότητα Έβρου,
- β) Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων,
- γ) Αρχαιολογικά Μουσεία (Κομοτηνής - Σαμοθράκης),
- δ) Αρχαιολόγοι,
- ε) Γλύπτες – Αγγειοπλάστες – Ζωγράφοι,
- στ) Δήμος Σαμοθράκης.

Πιθανά πεδία σύνδεσης με τα προγράμματα σπουδών:

Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Αισθητική Αγωγή (Θέατρο, Ζωγραφική), Γεωγραφία, Θρησκευτικά.

Δραστηριότητες του προγράμματος:

1ος ΜΗΝΑΣ

- Επιλογή θέματος – Υποθεμάτων, Συγκρότηση ομάδων - Καταμερισμός εργασιών
- Προγραμματισμός Δραστηριοτήτων – Επισκέψεων - Συνεργασιών
- Αναζήτηση πληροφοριών σε βιβλιοθήκες – έντυπα – διαδίκτυο, Συλλογή φωτογραφιών & δημοσιευμάτων

2ος ΜΗΝΑΣ

- Εντοπισμός στο χάρτη ή στο Google Maps-Earth του Ιερού των Μεγάλων Θεών της Σαμοθράκης
- Μελέτη χαρακτηριστικών του αγάλματος της ΝΙΚΗΣ - ιστορία, γλυπτική & τέχνες στην αρχαιότητα
- Γλυπτική - ενδυμασία στην αρχαιότητα και σήμερα (αξιοποίηση πατρών μουσειοσκευής για τη δημιουργία φτερού/ών της ΝΙΚΗΣ)

3ος ΜΗΝΑΣ

- Αρχαιολογία και αρχαιοκαπηλία (Μελέτη του βιβλίου του Γ. Κατσέλη «Η 13η θεά και τα κλεμμένα γλυπτά» εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ και του φυλλαδίου «Αναζητώντας τη χαμένη πληροφορία», έκδοση του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού), αναφορά στις αρχαιότητες που έχουν κλαπεί και βρίσκονται σήμερα σε μουσεία του εξωτερικού (εικόνες - φωτό). Πόστερ με συναισθήματα για την κλοπή των γλυπτών
- Προβολή video Youtube («Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ» dionisosb), dvd μουσειοσκευής

4ος ΜΗΝΑΣ

- Επισκέψεις σε Μουσεία (Κομοτηνής - Σαμοθράκης) και αρχαιολογικούς χώρους
- Ενημέρωση - επίσκεψη σε αρχαιολόγο - γλύπτη - αγγειοπλάστη - ζωγράφο
- Ανασκαφή στο σχολείο - Μικροί αρχαιολόγοι (αναπαράσταση αρχαιολογικής ανασκαφής)
- Κατασκευές αγαλματιδίων - ομοιωμάτων της ΝΙΚΗΣ με μαλακό σύρμα και γάζα σε γύψο ή από πηλό, δημιουργία νομισμάτων, σχεδιασμός γραμματοσήμων

5ος ΜΗΝΑΣ

- Εικονογράφηση ιστορίας σχετικής με τη ΝΙΚΗ, αντιστοίχιση εικόνων - κειμένων
- Κολάζ με φωτογραφίες - δημοσιεύματα για τη ΝΙΚΗ, Ζωγραφίζω τη σύγχρονη ΝΙΚΗ
- Συλλογή φωτογραφιών από γνωστά αρχαία μνημεία του τόπου μας, της περιοχής και της χώρας μας
- Επίσκεψη στο νησί της Σαμοθράκης, στο Αρχαιολογικό Μουσείο και στο Ιερό των Μεγάλων Θεών

6ος ΜΗΝΑΣ

- Παιχνίδι ρόλων με θέματα όπως Αρχαιοκαπηλία, Η συμβολή ενός μουσείου στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής - Ποια επαγγέλματα εξαρτώνται από την παρουσία του κλπ., δραματοποίηση (η ζωή των αρχαίων), δημιουργία ιστορίας - παραμυθιού με λέξεις «κλειδιά» για τη ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, θεατρικό.
- Έκθεση κατασκευών - ζωγραφικής με θέμα τη ΝΙΚΗ, δημιουργία παρουσίασης ή μικρού video για τη ΝΙΚΗ
- Παρεμβάσεις: Άρθρο σε εφημερίδες & έντυπα, συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, επιστολή - email στο Μουσείο Λούβρου & φορείς για την επιστροφή της ΝΙΚΗΣ.

Παλαβουζόπουλος Αλέξανδρος
Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων Α/θμιας Εκπ/σης Έβρου

Η ομάδα (μαθητών) και ο συντονιστής (εκπαιδευτικός)

Καλωσήρθατε στο μαγικό κόσμο της γέννησης μιας ομάδας!!!

Καλωσήρθατε στο ταξίδι μεταμόρφωσης ενός τυχαίου αριθμού μαθητών σε μια ομαδική διαδικασία σχέσεων και αλληλεπιδράσεων.

Πώς ένα σύνολο μαθητών μιας τάξης ή διαφορετικών τάξεων και τμημάτων γίνεται ομάδα;

Η ομάδα είναι κάτι παραπάνω από το άθροισμα των μελών της. Ένα σύνολο ατόμων αρχίζει ν' αποτελεί ομάδα όταν αυτά μοιράζονται κοινές συναισθηματικές εμπειρίες και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους στο εδώ και τώρα. Δημιουργούν το δικό τους κώδικα αξιών και επικοινωνίας που τα διαφοροποιεί από τους άλλους, θέτουν τους στόχους τους και προσπαθούν να τους επιτύχουν.

Καθοριστική συμβολή σ' αυτό έχει ο τρόπος που γίνεται, το κλίμα που δημιουργείται, το πλαίσιο (χώρος, χρόνος, συνθήκες) αλλά κυρίως ο συντονιστής / εκπαιδευτικός.

Μέσα από τις τακτές και τακτικές συναντήσεις της, δεν ακολουθεί μια ευθύγραμμη πορεία από την αρχή μέχρι το τέλος της. Η αίσθηση της ασφάλειας, της αποδοχής και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης αυξάνεται με το χρόνο μέσα από την ομαδική διεργασία.

Τι θέλουμε προτείνοντας μια ομαδική βιωματική διαδικασία για τους μαθητές στο συγκεκριμένο πρόγραμμα «Η ΝΙΚΗ ΠΑΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ»;

Θέλουμε οι μαθητές συμμετέχοντας σε μια βιωματική διαδικασία, δηλαδή ζώντας και βιώνοντας πράγματα, να δημιουργήσουν (χωρίς προκατασκευασμένα σχήματα και ιδέες) ένα “έργο” που θα αφορά στη δική τους ψυχική αποτύπωση του μνημειώδους έργου “ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ”. Στόχος μας δηλαδή είναι η ανάδειξη ενός συμβόλου (της Νίκης) έτσι όπως ακουμπάει και έτσι όπως την αφουγκράζεται η μαθητική ψυχή.

Πώς θα το πετύχουμε αυτό; Πώς δηλαδή θα γίνουμε καταλύτες αυτής της δημιουργικής διαδικασίας;

Η απάντηση είναι απλή ή μάλλον μοιάζει απλή: Με γνώση και συναίσθημα.

Οι πληροφορίες που δίνονται παρακάτω εν είδει “εργαλειοθήκης” αποτυπώνουν πιθανά το γνωστικό κομμάτι (γνώση). Η διαδικασία που θα ζήσει ο κάθε εκπαιδευτικός / συντονιστής με την ομάδα των μαθητών του και που αφορά στο συναισθηματικό κομμάτι (συναίσθημα) σίγουρα δεν μπορεί ν' αποτυπωθεί στις γραμμές ενός μικρού βοηθητικού εγχειριδίου. Ή μπορεί ν' αποτυπωθεί μόνο εν μέρει.

Αυτά που περιγράφονται παρακάτω δεν φιλοδοξούν να υποκαταστήσουν ένα εγχειρίδιο δημιουργίας ομάδας. Αποτυπώνουν όμως στο χαρτί την εμπειρία του πώς μπορεί ένας συντονιστής -εν προκειμένω εκπαιδευτικός- να συμβάλει έχοντας κοντά μια μικρή “εργαλειοθήκη” που ευχής έργον θα ήταν να καταστεί χρήσιμη και βοηθητική. Η δημιουργία μιας ομάδας (μαθητών) είναι τέχνη και τεχνική. Ακουμπώντας στη μια (τεχνική) αναδεικνύεται η άλλη (τέχνη).

Αυτό που καθορίζει τη δυναμική μιας ομάδας δεν είναι τόσο ο στόχος της ή το πόσα μέλη απαρτίζουν μια ομάδα αλλά κυρίως οι σχέσεις και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών (στην περίπτωση του δικού μας προγράμματος μεταξύ των μαθητών). Το έργο (το πρόγραμμα) είναι η αφορμή για μια διαδικασία αλληλεπίδρασης και ανάπτυξης σχέσεων που θα διαμορφώσουν το κλίμα με βάση το οποίο θα προχωρήσει η ομάδα.

Η ομάδα, η κάθε ομάδα, έχει τη δική της ιστορία, το δικό της ταξίδι, τη δική της διαδρομή. Με τους δικούς της σταθμούς και τις αντίστοιχες διαδικασίες. Αν θέλουμε να γίνουμε και πιο “τεχνικοί”, θα μιλούσαμε για τα δικά της στάδια. Παρακάτω θα δώσουμε μερικές / σύντομες πληροφορίες για το κάθε στάδιο, τα κυρίαρχα συναισθήματα του κάθε σταδίου καθώς και τους στόχους του συντονιστή / εκπαιδευτικού.

Η ομάδα αναπτύσσεται και εξελίσσεται σε μια δυναμική πορεία που καταγράφεται κυρίως σε τρία στάδια:

Το αρχικό στάδιο: Στο στάδιο αυτό διαμορφώνεται η ομάδα. Ο συντονιστής εξηγεί τον τρόπο λειτουργίας της, τους κανόνες και το βιωματικό της χαρακτήρα. Προτείνει ασκήσεις γνωριμίας και δημιουργίας κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης. Φροντίζει να υπάρχει απουσία κριτικής και αξιολόγησης. Κυρίαρχα συναισθήματα: αγωνία, αμηχανία, ελπίδα, φόβος, έλλειψη οικειότητας. Κύριος στόχος: γνωριμία, πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας, ανάπτυξη κλίματος.

Το στάδιο της ανάπτυξης: Εδώ, σ’ αυτό το στάδιο αρχικά υπάρχουν έντονα ο φόβος της έκθεσης και η ανησυχία αν θα γίνει κάποιος αποδεκτός από την ομάδα. Μπορεί να εμφανιστούν αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, ανταγωνισμοί και υποομάδες. Σε συνδυασμό με την εξέλιξη του αρχικού σταδίου υπάρχει εξοικείωση, άνοιγμα, μοίρασμα, στενότερες σχέσεις. Κύριος στόχος: ανάπτυξη δεξιοτήτων που συνδέονται με το υλικό και την απόκτηση γνώσεων.

Το τελικό στάδιο: Στο τελικό στάδιο που αποτυπώνει το κλείσιμο της διαδρομής της ομάδας κυρίαρχα συναισθήματα είναι εκείνα τα συναισθήματα που συνδέονται με τον αποχωρισμό. Ο συντονιστής / εκπαιδευτικός βοηθάει να “κλείσουν” τα θέματα που αναδύθηκαν στην ομάδα και να μην ανοίξουν καινούρια. Κύριος στόχος: αξιολόγηση της πορείας της ομάδας.

Ο ρόλος του συντονιστή / εκπαιδευτικού

Ο συντονιστής: ακούει ενεργητικά, λειτουργεί ως πρότυπο για ταύτιση, ενισχύει την ομάδα, προτείνει ασκήσεις που διευκολύνουν την αύξηση της εμπιστοσύνης και αποδοχής μεταξύ των μελών, δεν μπαίνει σε αντιπαράθεση με τα μέλη, διευκολύνει την έκφραση του θυμού και των αρνητικών συναισθημάτων με ασφάλεια και δημιουργικό τρόπο για την ανάπτυξη των σχέσεων και το δέσιμο της ομάδας.

Είναι κοινά αποδεκτό πως ο ρόλος του συντονιστή / εκπαιδευτικού προϋποθέτει, για να μην πούμε απαιτεί, κάποιες δεξιότητες. Αλλά η κυρίαρχη ικανότητα, όπως προκύπτει από έρευνες σε εκπαιδευτικούς / συντονιστές ομάδων, που περιγράφεται και ως το μυστικό της επιτυχίας τους, είναι το να καταφέρει να κεντρίζει το ενδιαφέρον σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Δηλαδή να καταφέρει να οργανώνει την ομάδα έτσι ώστε να λειτουργεί αποδοτικά. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο (όπως έχουμε αναφέρει) μέσα από τη δημιουργία ατμόσφαιρας και κλίματος εμπιστοσύνης.

Σημαντικό ρόλο σ' αυτό παίζει η ίδια η στάση και η συμπεριφορά του εκπαιδευτικού / συντονιστή που λειτουργεί ως πρότυπο για τους μαθητές / μέλη της ομάδας. Δίνει με τη στάση του ένα στίγμα που καθορίζει συναισθηματικές διαδικασίες μέσα στην ομάδα.

Για να μπορέσει ο εκπαιδευτικός ν' ανταποκριθεί στο ρόλο του ως συντονιστής χρειάζεται:

- Να αναγνωρίζει την αξία της μοναδικότητας και της διαφορετικότητας των μαθητών / μελών.
- Να μπορεί ν' αποδέχεται το κάθε μέλος της ομάδας ως πρόσωπο.
- Να μπορεί να βλέπει και να ενθαρρύνει / ενισχύει τα θετικά στοιχεία των μελών.
- Να ακούει με προσοχή (πολύ συχνά πίσω απ' τα λόγια τα κρυμμένα συναισθήματα).
- Να μπορεί να βλέπει τους μαθητές / μέλη της ομάδας ως άτομα που μπορούν να δράσουν από μόνοι τους, εάν τους δείξει εμπιστοσύνη και σεβασμό.
- Να μπορεί να παρατηρεί τον εαυτό του ως μέλος μιας ομάδας προκειμένου να προβαίνει στις ανάλογες διορθωτικές κινήσεις που διευκολύνουν τον ίδιο και την ομάδα.
- Να αποδέχεται το ρόλο του «καταλύτη» στην ομαδική διεργασία και όχι το ρόλο του «καθοδηγητή».
- Να παραμένει ανοιχτός στο να μαθαίνει κάθε φορά και κάτι καινούριο κατά την επαφή του με την ομάδα σε κάθε φάση της διεργασίας της. Χρειάζεται να «συνεξελίσσεται» μ' αυτήν.

Η συνάντηση της ομάδας

Ο συντονισμός της ομάδας, όποιον στόχο και εάν έχει (θεραπευτικό, αυτογνωσίας, εκπαίδευσης), ξετυλίγεται στο πλαίσιο μιας σειράς τακτών και τακτικών συναντήσεων.

Η συχνότητα ποικίλει. Από (1) μια φορά την εβδομάδα έως (2) δυο φορές το μήνα ή οτιδήποτε άλλο.

Η διάρκειά τους επίσης ποικίλει. Από 1,5 έως και 2,5 ώρες.

Παρακάτω αναφερόμαστε στις φάσεις (εντελώς σχηματικά) που διανύει μια συνάντηση έτσι ώστε να δώσουμε ένα στίγμα που πιθανά να βοηθήσει στο συντονισμό της κάθε συνάντησης.

Η κάθε συνάντηση έχει τρεις φάσεις: την εισαγωγική, τη φάση ανάπτυξης, τη φάση κλεισίματος.

Εισαγωγική φάση: Γίνεται εισαγωγή στη βιωματική διαδικασία. Ο συντονιστής διευκολύνει τα μέλη να εκφραστούν, να επικοινωνήσουν, να αλληλεπιδράσουν. Προτείνει τις κατάλληλες δραστηριότητες / ασκήσεις και συντονίζει την όλη διαδικασία.

Φάση ανάπτυξης: Είναι η πιο δημιουργική, όσον αφορά στις διεργασίες της ομάδας και της προσωπικής εμπλοκής των μαθητών / μελών. Ο συντονιστής φροντίζει έτσι ώστε η κάθε συνάντηση να αυξάνει όλο και περισσότερο την εμπιστοσύνη, την αποδοχή, το δέσιμο και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών.

Φάση κλεισίματος: Είναι ουσιαστική και απαραίτητη. Δεν πρέπει να παραλείπεται. Φροντίζουμε να εξασφαλίζουμε τουλάχιστον (10) δέκα λεπτά γι' αυτήν. Ενθαρρύνουμε τα μέλη να μιλήσουν για κάτι που ανακάλυψαν στον εαυτό τους, με αφορμή τη διαδικασία που προηγήθηκε, καθώς επίσης και να μοιραστούν τα συναισθήματα και τις σκέψεις με τις οποίες φεύγουν.

Παρακάτω προτείνουμε ενδεικτικά μια παρουσίαση της πρώτης συνάντησης με την ομάδα μαθητών. Εννοείται πως η πρότασή μας δεν είναι δεσμευτική αλλά μπορεί να λειτουργήσει σαν μια βάση για να χτίσει ο κάθε συντονιστής τη δική του πρώτη συνάντηση.

Ασκήσεις γνωριμίας (ενδεικτικές):

Χαρτί υγείας: Δώστε στην ομάδα ένα ρολό χαρτί υγείας και ζητήστε από τον καθένα να πάρει ένα κομμάτι, χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις. Αφού όλοι πάρουν από ένα κομμάτι χαρτί, απευθυνθείτε στην ομάδα και ζητήστε από κάθε μέλος να πει τόσα πράγματα για τον εαυτό του όσα τουλάχιστον είναι και τα κομμάτια χαρτιού που πήρε.

Χαρτί στο πάτωμα: Αφήνουμε στο πάτωμα ένα μεγάλο χαρτί για πίνακα φλιπ-τσάρτ και προτείνουμε στα μέλη να γράψουν το όνομά τους στο χαρτί και δίπλα στο όνομά τους ένα συναίσθημα που νιώθουν αυτή τη στιγμή. Για τη διευκόλυνση της διαδικασίας μπορεί να ξεκινήσει ο συντονιστής γράφοντας το όνομά του, λέγοντας λίγα πράγματα για την ιστορία του ονόματός του και παράλληλα αποτυπώνοντας ένα συναίσθημα που αισθάνεται αυτή τη στιγμή. Μπορεί επίσης να γίνει και ένα σχόλιο από τον συντονιστή αλλά και από τα μέλη της ομάδας για το χρώμα που επιλέχθηκε για να αποτυπωθεί τόσο το όνομα όσο και το συναίσθημα.

Όνομα – βόμβα: 2. Ο συντονιστής κρατώντας ένα μπαλάκι ζητάει από τα μέλη της ομάδας να του πουν: «Τι είναι αυτό;». Αν τα μέλη απαντήσουν «ένα μπαλάκι!» τότε εκείνος τους λέει πως ίσως να μην πρόσεξαν καλά και πως αυτό που κρατάει είναι μια χειροβομβίδα που κινδυνεύει να σκάσει στα χέρια αυτού που την κρατάει εκτός και αν προλάβει να τη ρίξει σε κάποιον άλλον του οποίου πρέπει να πει σωστά το όνομα!

Συνέντευξη (σε ζευγάρια): Παίρνουμε συνέντευξη ο ένας από τον άλλον με σκοπό να παρουσιάσουμε το ταίρι μας στην ομάδα. Η συνέντευξη μπορεί να αφορά σε ερωτήσεις γνωριμίας, ενδιαφέροντα, χόμπι κτλ αλλά και μπορεί να περιλαμβάνει και μία ερώτηση ως προς το τι περιμένει (προσδοκίες) το μέλος από την ομάδα.

Για ποιο λόγο επιλέγουμε τα ζευγάρια για μια άσκηση γνωριμίας;

Ποιο εύκολα απευθυνόμαστε στην ομάδα μιλώντας για πιο ουδέτερα θέματα.

Διευκολύνεται η διαδικασία δημιουργίας κλίματος συνοχής.

Ασκήσεις συνοχής και εμπιστοσύνης (ενδεικτικές):

Οδήγησε τον τυφλό: Σε ζεύγη, ο Α οδηγεί τον Β που έχει τα μάτια κλειστά. Κρατώντας τον απαλά αγκαζέ ή αγκαλιά ή από την πλάτη τον κινεί στο χώρο. Σιγά - σιγά ο Β αφήνεται. Μετά αλλάζουν ρόλους.

Βρες το ταίρι σου: Το κάθε ζευγάρι συμφωνεί σε ένα δικό του αναγνωριστικό ήχο. Όλοι προχωρούν στο χώρο με κλειστά μάτια σε διάφορες κατευθύνσεις και καθένας κάνει τον ήχο του μέχρι να πλησιάσει και να αναγνωριστεί από το ταίρι του. Τότε αποσύρονται.

Τα φίδια και τα φύκια: Τα μέλη της ομάδας χωρίζονται σε δύο στήλες παράλληλες. Η μία είναι τα φύκια και η άλλη είναι τα φίδια. Όταν ο εμπυχωτής πει π.χ. «Φίδια», τότε αυτά κυνηγούν τα φύκια που τρέχουν για να ξεφύγουν, δηλαδή η μία ομάδα γίνεται κυνηγός της άλλης.

Σωτηρία στην αγκάλη σου: Ένας γίνεται κυνηγός, χτυπάει κάποιον με το χέρι του και λέει «Άλλος!». Τότε γίνεται αυτός κυνηγός. Το θήραμα για να αποφύγει τον κυνηγό πρέπει να καταφύγει στην αγκαλιά ενός άλλου παίκτη και να μείνει σ' αυτήν το πολύ για 3 λεπτά.

Μετά από κάθε δραστηριότητα δίνουμε λίγο χρόνο για συζήτηση σχετικά με την εμπειρία που έζησαν κατά τη διάρκεια της άσκησης.

Προσδοκίες: (μπορούν να συνδεθούν και με τις ασκήσεις γνωριμίας - βλέπε παραπάνω)
Καταγράφουμε τις προσδοκίες σ' ένα μεγάλο χαρτί (φλιπ- τσάρτ) και συζητάμε.
Προτείνουμε να ξεκαθαρίσουμε, όσο είναι εφικτό, τις προσδοκίες
Παρουσιάζουμε το ιστορικό εύρεσης της ΝΙΚΗΣ. Στη συνέχεια ζητάμε απ' τους μαθητές να τοποθετηθούν, να μιλήσουν γι' αυτό που τους προκάλεσε η ιστορία αυτή... (μπορείτε να αξιοποιήσετε και κάποια από τις δραστηριότητες ή στοιχεία από το υλικό της μουσειοσκευής).

Αξιολόγηση: Πώς ήταν σήμερα στην ομάδα;
Υπήρχαν πράγματα που σας δυσκόλεψαν;
Κάτι καινούριο που μάθατε για σας;
Τι κρατάτε από την εμπειρία σας;
Τι ήταν σημαντικό για σας;

Κλείσιμο: Μ' ένα συναίσθημα.
Κρατώντας ο ένας το χέρι του άλλου.
Ανανέωση της συνάντησης για την επόμενη φορά (ημέρα και ώρα).

Στράτος Βραχιώλιας
Ψυχολόγος

ΤΡΟΠΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο εκπαιδευτικός που επιθυμεί να αναλάβει την υλοποίηση ενός Πολιτιστικού προγράμματος με θέμα «Η ΝΙΚΗ» ΠΑΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ συγκροτεί αρχικά εθελοντική μαθητική ομάδα, η οποία μπορεί να αποτελείται από το σύνολο των μαθητών ενός τμήματος ή από ομάδα μαθητών-τριών διαφορετικών τμημάτων ή τάξεων.

Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός σε συνεργασία με τους μαθητές/τριες:

- επιλέγουν τις θεματικές ενότητες που αφορούν στη ΝΙΚΗ και με τις οποίες θα ασχοληθούν, καθορίζουν τους στόχους,
- σχεδιάζουν το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, τις συνεργασίες με φορείς ή φυσικά πρόσωπα που θα βοηθήσουν το έργο τους,
- σχεδιάζουν τις εκπαιδευτικές επισκέψεις που αποτελούν πάντοτε κίνητρο συμμετοχής των μαθητών αλλά και βιωματικής προσέγγισης του θέματος και τέλος
- αποφασίζουν τον τρόπο δημοσιοποίησης του προγράμματος (δραματοποίηση, παιχνίδι ρόλων, αφίσες, φωτογραφίες, μακέτες, ζωγραφική, κολάζ, ντοκυμανταίρ, κλπ)

Το πρόγραμμα μπορεί να υποβληθεί ως πρόγραμμα Σχολικών δραστηριοτήτων ακολουθώντας τα βήματα που ορίζει η σχετική εγκύκλιος

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος είναι σημαντικό να επιδιωχθεί:

- Η διαθεματική προσέγγιση του θέματος
- Η έμφαση στην ενεργό συμμετοχή και στη χρήση ενεργητικών μεθόδων: συζήτηση-αντιπαράθεση απόψεων, έρευνα, κριτική επεξεργασία και δράση για θέματα που αφορούν σε αρχαιολογικά μνημεία και την διαχείρισή τους
- Η ενθάρρυνση της μαθητικής πρωτοβουλίας (να επιλέγει, να ταξινομεί, να αξιολογεί, να προτείνει, ...)
- Η ανάδειξη του ρόλου των μουσείων και η αναγκαιότητα της μουσειακής αγωγής
- Η ανάδειξη δεξιοτήτων (να κατασκευάζει,να οργανώνει..., να συνθέτει ..., να παρουσιάζει,να εμπνέεται...) ώστε η ομάδα των μαθητών να δημιουργήσει έργα σχετικά με τη ΝΙΚΗ
- Η ανάδειξη της ομαδικής εργασίας και της συνεργασίας
- Η καλλιέργεια αξιών και συμπεριφοράς ατόμων
- Η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και κριτικής σκέψης
- Η συνειδητοποίηση της σπουδαιότητας της Νίκης της Σαμοθράκης διαχρονικά και διαπολιτισμικά ώστε να υπάρξει μια άμεση δράση σε τοπικό επίπεδο με στόχο μακροχρόνια αποτελέσματα σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ

Ο καταίγισμός ιδεών αποτελεί μια τεχνική η οποία επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ελεύθερα και αυθόρμητα τις ιδέες τους σχετικά με ένα θέμα, όπως «Το άγαλμα της Νίκης της Σαμοθράκης», ή μια έννοια, όπως «η Νίκη».

Ο εκπαιδευτικός εισάγει το θέμα και οι μαθητές καλούνται στο άκουσμα του να αναφέρουν προφορικά λέξεις που τους έρχονται στο μυαλό χωρίς ειρμό, σχετικές με αυτό, μέσα σε ορισμένο χρόνο. Οι μαθητές παροτρύνονται να εκφράσουν όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις από τον εκπαιδευτικό ο οποίος και τις καταγράφει.

Η τεχνική αυτή ενεργοποιεί τη δημιουργική σκέψη και την παραγωγή πολλών ιδεών μέσα σε σύντομο χρόνο. Συγκεντρώνονται σημαντικές πληροφορίες για το επίπεδο και το περιεχόμενο των γνώσεων που προϋπάρχουν στους μαθητές για το θέμα μελέτης και στη συνέχεια ομαδοποιούνται και αξιοποιούνται στην ανάδειξη των διαστάσεων του θέματος (ενότητες) οι οποίες και επιλεκτικά θα μελετηθούν.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ

Τα παιχνίδια ρόλων αναπαριστούν πραγματικές συνθήκες της καθημερινής ζωής. Σε αυτά καθένας μπορεί να προβάλει τις προσωπικές απόψεις του και να διερευνήσει τις απόψεις των άλλων χωρίς να έχουν ιδιαίτερη σημασία οι υποκριτικές ικανότητες. Με τα παιχνίδια ρόλων ενισχύεται η πρωτοβουλία των μαθητών, δίνεται η δυνατότητα σε ομάδες να επεξεργαστούν αμφιλεγόμενα θέματα της καθημερινής ζωής, κοινωνικά, περιβαλλοντικά κλπ και ενθαρρύνεται η συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων. Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να αφορούν στον εαυτό σου, στους άλλους και στην απόφαση που θα πάρεις μαζί με τους άλλους. Σε ένα παιχνίδι ρόλων όσοι συμμετέχουν μπορεί να παίζουν τον εαυτό τους σε ένα φανταστικό περιβάλλον ή να υποδυθούν άλλους χαρακτήρες και τύπους σε ένα περιβάλλον που προσομοιώνεται μια πραγματική κατάσταση ζωής. Στα παιχνίδια ρόλων όπως και στους αυτοσχεδιασμούς οι συμμετέχοντες δημιουργούν «σε ρόλο», δηλαδή υιοθετούν μια στάση ενός άλλου προσώπου παρά προσπαθούν να γίνουν αυτό το άτομο. Στα παιχνίδια ρόλων οι ρόλοι επιλέγονται έτσι ώστε να ταιριάζουν στο κοινωνικό θέμα που μελετάται και στο περιεχόμενο του. Πλεονεκτούν γιατί δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να χαρούν και να παίξουν χαλαρά

Σχεδιασμός του παιχνιδιού.

Προετοιμασία από τον εκπαιδευτικό- εμπυχωτή.

- Ο εκπαιδευτικός επιλέγει το θέμα και καταγράφει τις κοινωνικές ομάδες και τα άτομα που σχετίζονται με αυτό και που θα αποτελέσουν και τους ρόλους που θα υποδυθούν οι μαθητές.
- Περιγράφει συνοπτικά το θέμα και εξηγεί με σαφήνεια τον κάθε ρόλο έτσι ώστε να γίνει κατανοητός από τους μαθητές
- Δίνει το πληροφοριακό υλικό (λογοτεχνικά κείμενα, δημοσιεύματα στο τύπο, φωτογραφίες κλπ) σχετικό με τον κάθε ρόλο ώστε οι μαθητές να αντλήσουν πληροφορίες για την ανάπτυξη των επιχειρημάτων τους

Προετοιμασία των μαθητών:

- Οι μαθητές αφού ενημερωθούν για το θέμα, χωρίζονται σε ομάδες κάθε μια από τις οποίες αναλαμβάνει ένα ρόλο.
- Επεξεργάζονται τις πληροφορίες και διαμορφώνουν τα επιχειρήματά τους
- Ορίζουν εκπρόσωπο για το παιχνίδι.

Παίχνιδι:

- Οι εκπρόσωποι των ομάδων –ρόλων συζητούν μεταξύ τους αναπτύσσοντας ο καθένας τις απόψεις του με επιχειρήματα.
- Ο εκπαιδευτικός συντονίζει τη διαδικασία και ενθαρρύνει τη συζήτηση προσπαθώντας να καταλήξουν σε μια κοινά αποδεκτή λύση του θέματος που διαπραγματεύονται.

Στο τέλος αξιολογούν το παιχνίδι συζητώντας όλοι μαζί για την εμπειρία και τη γνώση που αποκόμισαν.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΔΙΟΥ

Η πρόνοια για απευθείας εμπειρικές ευκαιρίες βοηθούν και εμπλουτίζουν τη μάθηση (Πιαζέ) Κατά τη μέθοδο αυτή οι μαθητές μετακινούνται στο προς μελέτη πεδίο και έχουν την ευκαιρία, χρησιμοποιώντας όλες τις αισθήσεις τους, να παρατηρήσουν, να μελετήσουν ατομικά ή ομαδικά το θέμα που πραγματεύονται υλοποιώντας δραστηριότητες, να συλλέξουν δεδομένα και πληροφορίες. Έτσι ενισχύοντας το συναίσθημα και αναδεικνύοντας τις δεξιότητες φθάνουμε στην ενεργό μάθηση.

Σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία της μελέτης πεδίου είναι η κατάλληλη προετοιμασία των μαθητών ώστε να γνωρίζουν από πριν τους στόχους, τη διαδικασία και τις δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν στο πεδίο.

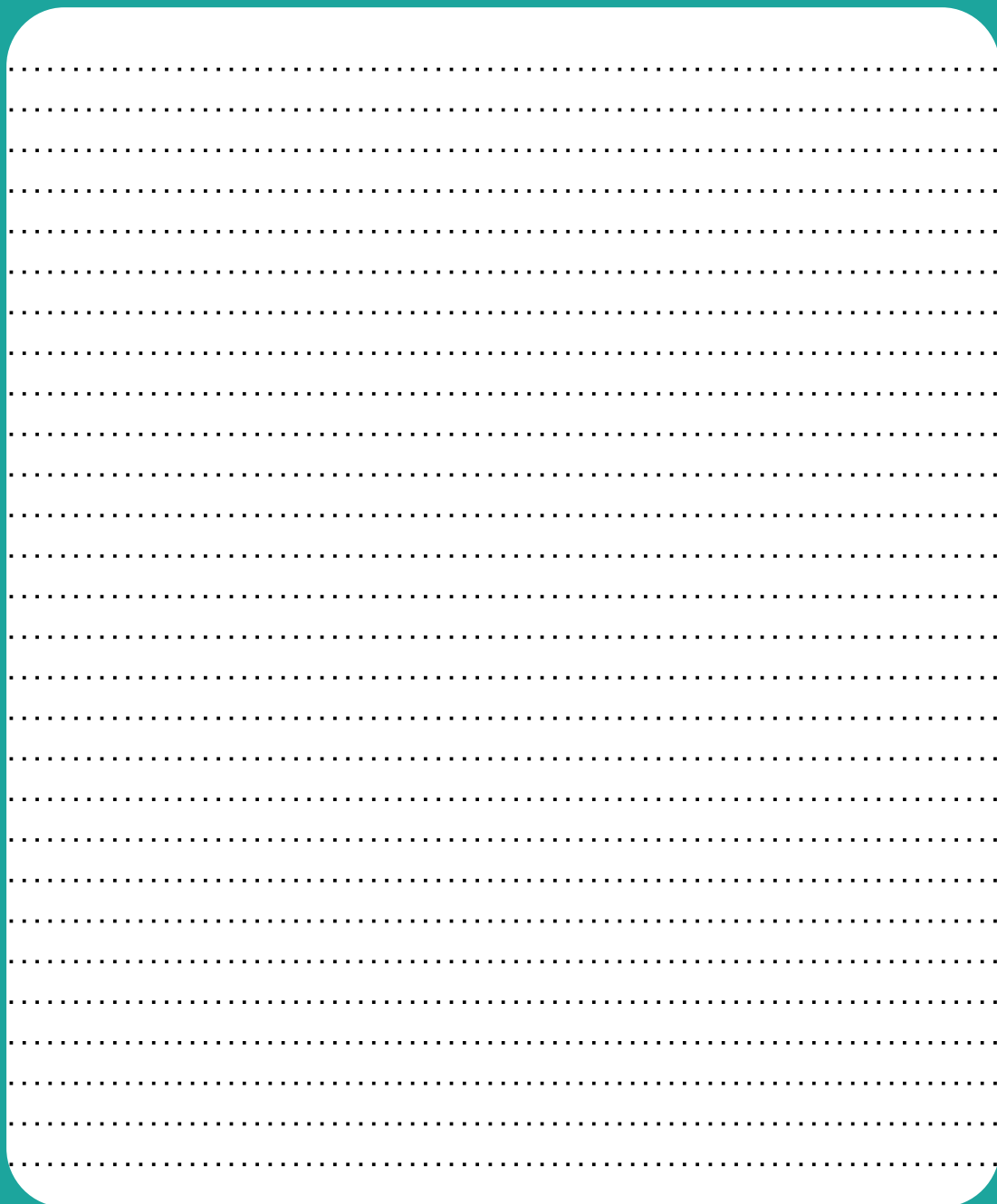
Στο τέλος γίνεται αποτίμηση της διαδικασίας εφαρμογής

Σοφία Τσιροπούλου
Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων
Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Περιφερειακής Ενότητας Έβρου

Εδώ μπορείτε να γράψετε σχόλια και προτάσεις για τη λειτουργία του προγράμματος

[illegible]

Ενδεικτικές πηγές:

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού www.yppo.gr

Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) icom.museum

Μουσείο Λούβρου www.louvre.fr

Μουσείο Λούβρου - πληροφορίες για τη Νίκη της Σαμοθράκης

http://musee.louvre.fr/oal/victoiredesamothrace/victoiredesamothrace_acc_en.html

Emory University (walkthrough αναπαράσταση Ιερού των Μεγάλων Θεών)

<http://www.samothrace.emory.edu/visualizing-the-sanctuary/inerctive-plan/nike>

Νομισματικό Μουσείο Αθήνας www.nma.gr

Άρθρο για την απεικόνιση της μορφής της Νίκης σε αρχαία νομίσματα

<http://news.kathimerini.gr/archive-editions/article/7-days/2004/09-05-2004/1282789.html>

Kunsthistorisches Museum Wien www.khm.at

Βικιπαίδεια el.wikipedia.org/wiki/Νίκη_της_Σαμοθράκης

Δήμος Σαμοθράκης www.samothraki.gr

Θέματα εικαστικών κατασκευών για παιδιά <http://artsmarts4kids.blogspot.gr>

4000 χρόνια ελληνικής φορεσιάς. Έκθεση του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού σε συνεργασία με το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα. <http://costume.ime.gr>

Η ΝΙΚΗ πάει Σχολείο

Η μουσειοσκευή της Νίκης σχεδιάστηκε με στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές τη ΝΙΚΗ ως άγαλμα, να την τοποθετήσουν στο ιστορικό και αρχαιολογικό πλαίσιο της εποχής της, να ασχοληθούν με την καλλιτεχνική αξία της και τις διαχρονικές επιρροές της στην τέχνη, να προσεγγίσουν την ιδέα της ΝΙΚΗΣ στο παρελθόν και στο παρόν, να εργασθούν και να δημιουργήσουν εμπνεόμενοι από τη φτερωτή θεά.

Περιλαμβάνει υλικό για τους εκπαιδευτικούς με προτάσεις για την παιδαγωγική μεθοδολογία και τον τρόπο εργασίας στην τάξη ή στην ομάδα και πληροφοριακό υλικό για τους μαθητές (αντίγραφο της ΝΙΚΗΣ, φωτογραφίες, αφίσες, ταινία, βιβλία και παιχνίδια) που μπορούν να λειτουργήσουν ως έναυσμα για την ενασχόληση των μαθητών με τη ΝΙΚΗ.

Απευθύνεται σε μαθητές της Δ', Ε' και ΣΤ' τάξης των Δημοτικών Σχολείων, των τριών τάξεων του Γυμνασίου και της Α' τάξης Λυκείου. Προσφέρει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό / συντονιστή να προσαρμόσει το υλικό στη γνωστική - συναισθηματική ηλικία της ομάδας του και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, να επιλέξει δράσεις που ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα των μαθητών, να εμπνευσθεί και να προτείνει άλλες, εκτός των προτεινόμενων στη μουσειοσκευή.

Δράσεις νέες και καλές πρακτικές που θα προκύψουν από την εφαρμογή του προγράμματος θα καταγράφονται και θα εντάσσονται στο υπάρχον υλικό προκειμένου να το εμπλουτίσουν, να το επικαιροποιούν και να το ανανεώνουν. Άλλωστε η εξέλιξη της μουσειοσκευής είναι μια δυναμική διαδικασία.

Πώς θα δανειστείτε μια Μουσειοσκευή;

Για το δανεισμό της μουσειοσκευής δεν επιβαρύνεται οικονομικά το Σχολείο, η Τάξη ή η Ομάδα. Ο δανεισμός της μουσειοσκευής θα γίνεται με πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών οι οποίοι μπορούν να απευθύνονται:

- στην ΠΑΜΘ - Περιφερειακή Ενότητα Έβρου
Τμήμα Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης
Καραολή και Δημητρίου 40
68100 Αλεξανδρούπολη
τηλ.: 2551357214
mail.: gioktse@pamth.gov.gr
- στον Υπεύθυνο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δ/σης Π/θμιας Εκπαίδευσης Έβρου
τηλ. 2551028059
mail: ypsd@dipe.evr.sch.gr
- στον Υπεύθυνο Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δ/σης Δ/θμιας Εκπαίδευσης Έβρου
τηλ. 2551088982-3
mail: ypsd@dide.evr.sch.gr